

**TAKƏLAYA NAALE NYƏŇKA NKA
PƏOLI NMAAWA
KƏLƏNTI
NYƏMA TƏ
Kətvlətv**

Takəlaya kanə ka taa tə caaləyənə nav sɪ Pəoli na İso təsele nyəma paa nukəna təma. Pa tasa keesuyv tətəyə kuvəŋ wei İso seelaə mpa pa ta ke Yuta nyəma tə pa haaki sɪ pə waasi Yosalem İso yəlaə kpekəle tə.

Pəoli tasəyi İso seelaə ke apalətv sɪ pə haaki. Mpi tə, Yesu nāá ké təŋ tv ké na í pəsi ı təyi kunyəntv sɪ taaə svv təŋ. İlena ı təkəna ı təyi hóləyí sɪ ı ke Tillu, na ı yəyətə isəna ı təmlə ka tēsəna tə.

İsəna pa faya Kələnti II takəlaya tə:

Pəoli na Kələnti İso yəlaə kpekəle pa fəi leləŋ, titite
1-7

Luyv kuləmvəyv hanav, titite 8-9

Pəoli hóləyí sɪ ı ké Tillu, titite 10-13

Seetv

¹ Məya Pəoli, İso luyv lapəna na má la Yesu Kilisiti tillu. Má na tá taapaləv Timotee tə ŋmaakəna takəlaya kanə.

İso seelaə kpekəle nte tə we Kələnti tə tə nyəma meye tə ŋmaa-ke. Na İso yəlaə təna mpa pa we Akayi tətəv təna taa tə sɪ tə seeki-me. ² Tacaa İso na tá Səso Yesu Kilisiti pə la-meyə pəeləe na pə ha-meyə alaafəya.

Pəoli seeki İso ké í na təmlə

³ Tə sa İso tá Səso Yesu Kilisiti Caa. İni ı kəna Caa wei ı kəpantv təowa pə tu fei tə. İ kə İso wei ı səsəyi-tuyv apalətv kə pə təna pə taa təyo. ⁴ İni ı səsəyəna-tuyv apalətv kə tá wahalanaa təna taa sı tá mayamaya tə səna mpa wahalanaa ləlaa kayatəyi mpv tə, na tə pona-weye sənav ηku tə hika İso kin tə. ⁵ Pə taya pulv, tə təkuyv Kilisiti konyəntəyəle kə isəna mpiyi səsəm tə, mpv tətəyo Kilisiti səsəyi-tuyv apalətv kə səsəm tətə. ⁶ Tə təkı konyəη kə sı pə səsı-meye apalətv na pə ya mə nyuyv tətə. Pə səsəyi-tuyv apalətv kə sı taa səsı-me na í nyəə toη na í pəsi na í təyəna suulu kə konyəntəyəlenaa mpa pa mayamaya tá təηna təyəv tə. ⁷ Tə wəna naani kə teu kə mə təə kə. Pə taya pulv təə, tə nyəmə sı isı tá na-me tə krenta konyəη təyəv tə, pu krentı-tuyv apalətv səsəyv tətə.

⁸ Ta taapalaa, tə caa sı í nyı sı isəna mpi tə təyo konyəη kə Asii tetv taa tə pu nu-tuyv səsəm na pə kəli-tv pə tu fei, haləna tə tema tá taa sı tá təm temaya. ⁹ Pu caya-tuyv isı nəyəlv təmna sı pá kv-tuyv kəkuyv. Ama pə lapa mpyú sı pə hólı-tv sı İso wei ı feəsiyi sətəa tə ı paasi tə taa tv tá təyi naani. ¹⁰ Waatv wei tu wə səm nəyo təə təcomlaa kə mpv tə ini ı yapəna-tv, na ini ı ká yana-tv tətə. Tampana tə tēləyi mpyú teu sı í ká tasa-tuyv yapv tətə. ¹¹ Pə taya pulv təə, mə mayamaya í ká te-tv na mə sələməη. Na sələməη wei yəlaa samaa mə í sələməyi ta təə tə, İso ká mv-ı na í la-tuyv kəpantv təne ini, na yəlaa payəle sēe-ı í na təmle kə tá təə.

Pəəli layasa mpi pə pəle ı ka tvwa tə

¹² Mpi pə təə tə pəsəyi na tə sa tá ti təyəle sı tə nyəmə teu kə hatuu tá taanaa sı İso yaasi kəpəη na tampana nyəη kə tə təkəa na tə lana yəlaa taa, iləna

pə tu kələna mə kiŋ. İso pəelee tiikayana-tu, pə taya yululayatu natəli. ¹³ Nti í kaləyi tá takəlası taa na í nukı tə ntəyəle, pə taya natəli tə kaasaa tətə se. Na ma huuki teu sı í ká te na í cekəna təm tənə sı, ¹⁴ í ká yələyəna-tuyv Tacaa Yesu kuyaku wule ké na taa yələyəna-mə. Kayana í tá cekənta mırúyó teu se.

¹⁵ Maa wəna naani ke tənənı tə tə təyə maa huwa sı maa caaləna mə tēye pote na í hiki kúpantu ke təm naale. ¹⁶ Pu wəe sı ye ma puki Masetoni ke maa heləna mə tē, na ye ma kəma məluvı ma tēna mə tē tətə. Na í ká səna-m na ye ma puki Yuta pə taa la-m katē. ¹⁷ Waatu wei maa huwa mpaav ŋku ku təm tə faawı ke ma lapa kulapv na? Saa wei ma cakı na ma su mpi ma tēŋəyi na má lakı tə yəlaa huwəe ke ma tēŋəyi? Ye maa tēŋaya yəlaa huwəe nn na aai pu wəna təntəmlē. ¹⁸ İso tampana tə isəntə, nti ma heela-mə tə pə taya nn na aai pə tisuyv ke təntəmlē. ¹⁹ İso Pəyalv Yesu Kilisiti wei ı təm má na Silaası na Timotee tə heela-mə tə ı ta ke nn na aai təm. Ama ı kə İso tisuyv nn wei təyə. ²⁰ Nn ını ı kə İso kütisitu kə. İni ı huləyəna sı İso lakı kúpantu təna nti ı ka təma sı ı ká la tə. Pə tə kə tə tisiyi sı: Ami, ke Yesu Kilisiti tə sı pə kusı İso teeli. ²¹ İso mayamaya yekina na tá na-mə tə nyəki tōŋ ke Kilisiti mpaav taa, na ını ı fayana-tv na tá mpaav. ²² İni ı yvsəna-tv na ı kuyvsəm sı pə hólí sı tə kə ı nyəma. Na ı su tá taanaa ke Feesuyv Nanŋtv ke təloma sı pə hólí-tv sı ı su-tuyv kúpantvnaa.

²³ Na İso, mə waalı takuyv tə kə ma kisa Kələnti ke məluvı. Na ye ma tu looliyi kə, İso í kv-m. ²⁴ Tu pəkəyi sı tə caalı-mə sı í tēŋ pəne na í yeke pəne. Pə taya pulv tə, tə nawa sı í təkə İsoeəle mpaav ke teu. Ama tá luyv wəe kə sı tə tv-məye niŋ ke mə təmlē taa na pə waası-mə.

2

¹ Pə təə kə ma tuwa ma taa si ma kaa kəə mə te, pəcə má taa kəə má tasa mə lanja wakələyü. ² Pə taya pulv təə, ye ma wakəla mə lanja, awe ká hēesəna ma nyəntə tətə? Ye pə taya mpa pa nyəna ma wakələyi tə pa tike? ³ Pə təə kə maa ηmaa-meγe mpv. Ma taa caa si ye ma kəma na má tala mə te, mpa pə muna pá ha-m lanjhulümle tə pá məli-m lanjwakəlle hav. Ma nyəmə teu si ye ma wəna lanjhulümle, mə təna təpai mə nyəna ná hulümaa tətəγə. ⁴ Pəpətv fəi, piti səsə na lanjwakəlle səsəle na isəlvəm pə taa kə ma ηmaana-meγe takəlaya ηke, na pə taya si má tayanı mə lanja wakələyü. Ama si í nyi kə si ma səəla-me pə tu fəi.

Wei ı wakəlaa tə ı suulu hvlvyv

⁵ Wei ı yelaa na piti kəə mə hekü tə pə taya ma lanjle ke ı wakəlaa, ama mə təna mə lanja ke ı wakəlaa. Na paa pə ta tu kev mə təna, mə taa payale lanja ke ı wakəlaa. ⁶ Mə taa payale tisaa si pá hə yulv inə ı ηkraηyüv tə, pə mayaa kə. ⁷ Ama pənente í cəpi-ı mpv, na í səsəsi-ı apalvtv, pəcə pə taa kəə na ı lanjle wakəli səsəm na í lə tóη. ⁸ Pə təə kə ma seγesəyi-me si í lana yaasinaa mpa paa hılı-ı si í səəla-ı tə. ⁹ Ma caakaya kə si má mayasi-me na má na mə waalı, si mə luyü we tam kə ma küseγesətv təηyüv yaa mə luyü fəi. Pə mayamaya pə nyüv təə kə maa ηmaa-me. ¹⁰ Ye nəγəlv í pənta natəli na mü cəpi-ı ma mayamaya ma ceki-ı tətəγə. Pə taya pulv, ye yulv pənta natəli na má cəpi-ı isü ma cəpv isəntə tə, mə təə kə ma lakı mpyó Kilisiti isəntaa, ¹¹ pəcə Satanı í taa kəə na í kəli-tv. Anı tə nyəmə isəna ı kulapətv wəe tə.

Mpi pə pekəla Pəəli ke Tvlvvası tə

12 Waatu wei ma tala Tuluwası sı ma kpaaləyi Kilisiti təə Laapaalı Kupaŋ tə, Tacaə təə ma mayanaə sı mpaav weə faa sı má la təmlə ke teu. 13 Paa na mpv tə, ısu ma ta mayana tá taapalv Titv tə ma laakalı kula səsəm ké. Pə təə ké ma yela Tuluwası nyəma na má tēə Masetoni.

Kəlvvɔ ηku Yesu Kilisiti yeki na tə hikiyi tə

14 Iso fəə, pə taya pulv təə, tá na Kilisiti tá krentvɔv təə ı tv-tvɔv ı akaitv looŋa taa ké na í tēəna-tvɔv tam. Kvləm ıni ı mayamaya ı yekina sı tə la na pá nyi Kilisiti ke paa timpi ısu tulaalv səsəŋ nukvɔv paa le tə. 15 Mpa pa we mpaav kvwaasvɔv taa na mpa pələ pa təŋna lepu tə, tə we pa təna pa kiŋ ké ısu tulaalv kupaŋ wei Kilisiti hawa Iso tə ı səsəŋ. 16 Mpa pa təŋna lepu tə tə we pələ pa kiŋ ké ısu səm səŋ wei ı kəŋna səm tə. Ama mpa pa we mpaav kvwaasvɔv taa tə tə we pələ pa kiŋ ké ısu weesvɔv səsəŋ, wei ı haakı weesvɔv tə. Awe pəsəŋı na í la təmlə tənə tə taka? 17 Tá fəi ısu ləlaə payalə kpakvɔv Iso Təm na pá kəkı sı pə lana-we tə. Ama tampa na ke tá yəŋətəŋı na Iso naə mpv. Pə taya pulv təə, ıni ı tilina-tv, na Kilisiti təmlə ke tə lakı.

3

Nəŋə pələvɔv kvfam təmlə lataa

1 Təmnəə panə pa húləŋı sı tə caa tə svv tá tı sam taa? Yaa tu húlı-meŋə takələsı nsi sı húləŋı sı tá kvlapv tv tewa tə? Yaa tu sələmı-me sı í ha-tvɔv-səŋı mə mayamaya ısu ləlaə lakvɔv tə? 2 Mə mayamaya mə pilima kəna tá takələŋa, na tá lotu taa ké pa ŋmaa-ke, na yəlaə təna pəsəŋı na pá ná na pá kala. 3 Nn, pə we ńpúŋú təkpaata sı í ké Kilisiti takələŋa ŋka í

ημαawa τəγə, na taya í ηmaana takəlaya kanε. Pa ta ηmaa takəlaya kanε na ηmaalaya. Ama weesuyu tu lə Feesuyu ke pa ηmaana-ke, na pə taya pεε kpaatanaa tə kέ pa ηmaawa, ama yəlaa lotu taa mayamaya ke pa ηmaawa.

⁴ Naani wei tə wεna lə kin ke Kilisiti tə tə i tə kέ tə yəγətəγi mpυ. ⁵ Pəpətv fei, tə kaa pəsi na tə tə paa pəçə sɪ tá mayamaya tá toma ke tə lapəna təmlε tənε. lə yelina na t́ pəsəγi na t́ lakɪ mpi tə lakɪ tə. ⁶ Pə taya pulv tə, lə ɪnɪ i yelina na t́ pəsi nəγə pεεlvυv kvfam təmlε lataa. Na ka ta ke kusəsutu nti pa ηmaawa tə tə nyəηka, ama lə Feesuyu nyəηka kέ. Kusəsutu nti tə wε takəlaya taa tə tə kvγi kέ. Ama lə Feesuyu ná haa weesuyu kέ.

⁷ Nmaatv pεε ke pa ηmaana kusəsutu ke pεε kpaatanaa tə. Paa na mpυ pə hula lə teeli ke tə təcelle, na Moisi ɪsentaa teekaya kəkə nakəli te, nn. Haləna lseyeli nyəma ta pəsi na pá nyəni i ɪsentaa kέ təm naale, pəyele i ɪsentaa teu mpi pu kέ mpi pu te na ṕ saali yem təγə. Ye kusəsutu nti təle tə kvγi tə tə ta kisi teeli ke hikuyυ, ⁸ kacanfana təmlε nte lə Feesuyu ná lakɪ tə? ⁹ Ye təmlε nte tə lapa na yəlaa pəsi tasəkəle nyəma tə təle tə ta kisi teeli ke hikuyυ, ɪε kacanfana nte təle tə lakɪ na yəlaa pəsəγi yuləpama ke lə ɪsentaa tə? ¹⁰ Tə tu pəsəγi na t́ yəγətɪ sɪ tuu ləη teeli ná məla yem kέ kayana nyəη təv tə. Kayana nyəη tεε-i kέ təpυlvpυlv. ¹¹ Mpi pə taηa pəçə tə pəle pə ta kisi teeli ke hikuyυ, kacanfana mpi pə cakɪ tam tə tə?

¹² Tə tεeləγi mpυ təγə tá naani tə səsəm. ¹³ Tá fei ɪsu Moisi wei i ka taka i ɪsentə kέ saalaya sɪ lseyeli nyəma í taa kə na pá ná i teu mpi pu te na ṕ sɪ tə pə saalvυ. ¹⁴ Ama pεle pa ta pəsi na pá cəkəna, na

haləna saŋa mǝpǝyǝ pə tu wεε. Ye pa sʊv nǝyǝ pɛɛlʊyʊ kʊpǝm takəlaya kɛ kalʊyʊ kɛ ɪsǝntǝ, pa layatʊ tǝʊ taka saalaaya ŋkɛyɛ. Yʊlv wei na Kilisiti pa kpɛnta kʊlvʊm tǝ pʊntʊ tike tǝʊ kɛ saalaya kanɛ ka ta kenti. ¹⁵ Na haləna saŋa ɪsǝntǝ, ye pa kʊla Moisi takələsɪ kalʊyʊ, saalaya ŋkɛ ka tɛka pa layatʊ tǝʊ kɛ. ¹⁶ Pa ŋmaawa Iʊ Tǝm taa kɛ mʊv sɪ: Yʊlv kɛɛsǝyǝna Tacaɔ tǝʊ kɛ ɪlɛna saalaya ŋkɛ ká kǝʊl ɪ tǝʊ. ¹⁷ Tacaɔ wei ɪ tǝm pa yǝyǝtǝyɪ Iʊ Tǝm taa cǝnɛ ɪnɪ tǝ Iʊ Fɛesʊyʊ kɛ. Ye Tacaɔ Fɛesʊyʊ ɪ wɛ timpi, hɛɛsʊyʊ wɛnna. ¹⁸ Tá tǝna mpa tá saalaya kɛɛla tá ɪsɛntǝʊ tǝ, Tacaɔ teu naaki tá tǝʊ kɛ tǝnyǝnǝnyǝnɪ. Na pə layasa-tʊyʊ mǝpǝyǝ sɪ tǝ nǝyǝsǝna Tacaɔ. Tǝ lu teu taa kɛ na tǝ sʊv teu kʊkələm lɛmpɪ taa tǝtǝ. Tacaɔ Fɛesʊyʊ lapǝna tǝmlɛ tǝnɛ tǝ taka.

4

Tá tǝ wɛ kɛ ɪsʊ cʊyʊ wontu

¹ Iʊ kʊpantʊ tǝʊ kɛ ɪ tʊ-tʊyʊ tǝmlɛ tǝnɛ tǝ lapʊ, na pə tǝʊ kɛ tu lǝkɪ tá apalʊtʊ. ² Tá lǝwa mukaya kʊlapʊtʊ fɛɛlɛ fɛɪ nyǝntʊ. Tu hʊlǝyɪ tǝkpaaɫʊtʊ. Tu kɛɛ Iʊ Tǝm, ama tampana kɛ tǝ hʊlǝyɪ tǝcɛɪcɛɪ, na tǝ lakɪ mǝpǝyǝ Iʊ ɪsɛntaa kɛ sɪ yǝlaa ɪ tʊ pa laakalɪ kɛ tá tǝʊ na pǝ ná. ³ Pə tǝʊ kɛ Laapaalɪ Kʊpǝŋ wei tǝ kpaaɫʊyɪ tǝ ɪ ta kɛ muku tǝm. Ama mpa pa lepǝ tǝyǝ ɪ kɛ muku tǝm. ⁴ Antulinya ɪnɛ ɪ taa ɪlǝyǝv mɛɛlǝmǝna-wɛ na paa tɛŋ pa taa na Iʊ. Antulinya taa ɪlǝyǝv ɪnɪ ɪ kɛntina-wɛ sɪ pǝ taa na Kilisiti teeli Laapaalɪ Kʊpǝŋ yɛlaa na pǝ ná tǝnyau kɛ ɪsǝna mpi tǝ. Kilisiti ɪnɪ ɪ kɛlǝna Iʊ tǝtɛŋɛɛɛŋ. ⁵ Pə taya tá mayamaɣa tá tǝm kɛ tǝ lakɪ waaʊv. Ama Yesu Kilisiti tǝʊ nyǝntʊ kɛ tǝ kpaaɫʊyɪ sɪ Tacaɔ kɛɛ. Na Yesu tǝʊ kɛ tǝ yaaki tá tǝyɪ mǝ tǝmlɛ

nyəma. ⁶ Iso wei i yəğətəa si pə ná na səkrətyu ce tə, kəlm inu i lapəna na pə ná tá lotu taa si tə nyi təcəicəi ké Iso teeli wei i ná Kilisiti isəntəa tənəənənyəni tə.

⁷ Ama tá mpa tə təkə Iso kəpəmpam pəne tə tə we ké isu cəy wəntu. Pə lapa m̄p̄yó si pá ná teu si Iso hana-təy toma səsəna aneɣe kəhav, pə taya tá mayamaya tá nyəna. ⁸ Kənyəntəyələnaa ke waani waani pəna-tə, ama tə ta kəpisi. Nəyəsəe ná kəyi-tə, paa na mpu tu yeki tēeləy. ⁹ Pa təyi-təy kənyəni, ama Iso ilé i ta lə-tə. Pa huɣi-təy atə, ama paa na mpu pa ta kə-tə. ¹⁰ Tam tə səki Kilisiti səm ke tá tənəy taa ké si pə hólí tá tənəy kəlməni inu i taa ké i weesuy. ¹¹ Tə wəv na tá isə ke isəntə tə, tam ké tə wə səm nəəsi taa ké Yesu tə, si pə hólí si i weesuy wəna tá tənəy kəsəpəni inə i taa. ¹² M̄p̄yó pə wəe, səm wəna tá taa na pə laki na weesuy náá wəe mə taa na kó laki.

¹³ Pa ηmaawa Iso Təm taa si: Ma təma ma taa na Iso təy ma yəğətəa. Tá tətə tá hūwəe wə taa tēmnəv m̄pi pə təm taa təy tə təma ta taa na Iso na pə tə ké tá nəəsi tə u suɣ. ¹⁴ Pə taya pulə, tə nyəmá si Yesu səpa na Iso feesi-i tə i ká tə na í feesi-tə na Yesu, na í lá na tá na-mə tə səy i isəntəa. ¹⁵ Mə tə ké pə tənəy mpu pə laki, Iso tənəna i pəeləe hólóy ke yələa pəyale ke tam ké si í la na yələa mpe pa samaa pəyale sēe-i si í na təmle, na pə kəsi i teeli.

Taa tēmnəv ke Iso waasəyəna

¹⁶ Pə tə ké tu lə tá apəlutə ke paa pəcə. Paa pə wəe si tá tənəy tə tənəna caaməy ke pəcə tə, tá taa ná tənəna tənə səsəy ke paa kəyənkuɣu. ¹⁷ Kənyəmisi nsi si makəyənə-təy waatə waatə tə si tayanəy-təy teeli taa teeli wei i kaa tə təy, na teeli inu i kəla kənyəməni inu təcayacaya. ¹⁸ Pə taya m̄pi pə nyənəy

təkeelee tə pə təə kə tə tə tá laakalı, ama mpi pu naaki tə pə təə kə. Mpi pə naa təkeelee tə pələ pu leeliyi. Ama mpi pu naa tə pələ pə wə tam təə.

5

¹ Tá tənuyv kune, ku wə kə isu cokəle nte tə taa tə suvki tə. Na tə nyəmə sɪ saɲa ye pa yəka cokəle nte, tə wəna təsuule kə isətaa nte Iso tənna-tu tə. Na lonte nte Iso mayamaya tayanna-te, na tu wəe tam təə. ² Ama pənente tə tənna mola kə na tə tənna tətəyete ye sɪ pə tu-tuyv tá isətaa wəetu. ³ Pə taya pulv təə, ye pə tu-tuyv tá isətaa wəetu tə fəi yem se, pələ pə tənə wəe tətəy. ⁴ Kəpam ye tə wə tam kə tá ate coka ane a taa tə mələyi kə isu səyəla nu-tu. Pə taya isu tə caa sɪ tə lu tá ate tənə inɛ ɪ təm taa təkpataa se. Ama tə kooliyi kə sɪ pə tu-tuyv isətaa nyən tətə, ilena weesuyu nyəm li mpi pə səki tə. ⁵ Iso mayamaya tayanna-tu na í yele sɪ pə layasi-tuyv mpv na í su-tuyv ɪ Feesuyu kə təbma sɪ tə nyəna sɪ ɪ su-tuyv kəpam.

⁶ Pə təə kə tə nyaki apalv kə tam. Na tə nyəmə sɪ ye tə wəna tənə inɛyɛ mpyú tam, tə hatələna timpɪ Taca wəe təy. ⁷ Tə tema Iso na tá taa təy tə tən, ama tə ta nata na tá isɛ se. ⁸ Tə nyaki apalv kə teu kə na tə səla teu sɪ tə lu tənuyv kune ku taa na tə polo tə caya Taca cəb. ⁹ Mpi tə nyuləyi səsəm təyələ sɪ paa tə wəna tá isɛ paa tə fəi, í la-tuyv luyv. ¹⁰ Pə taya pulv təə, paa pə kpa na pə tii pə wəe sɪ tá tənə təpai tu sən Kilisiti isentaa kə na í hvna-tu, na pəcə pə ləeti paa wei kə mpi ɪ ka wəna ɪ isɛ na í la tə, ye kəpantv kə ɪ ka lapa, pə ləeti-ɪ kəpantv, ye isayatu pə ləeti-ɪ tələ.

Kilisiti ciika tá na Iso

¹¹ Tə nyə́má mpi pa yaa Tacaá sə̀yǝntv tǝ mɛɛ, na tǝ caa tǝ́ hólí yǝlaa ké na pá cekə́na na pá tisi. Isə́ nyə́ma-tuyv teu, na ma hɔv sɪ mə́ nyə́ma-m mpv tǝ́tə̀yǝ́ hatuu mə́ taa. ¹² Pə́ taya tǝ́ tasə̀yi-mɛyɛ tá mayamaɣa ke hólóyǝ́ sɪ í ná tá teu. Ama tǝ́ pɛɛkə̀ɣi ké sɪ tǝ́ hólí-mɛyɛ tampana nna a tǝ́ í ká yǝ́lə́na-tv, na pǝ́cǝ́ í pǝ́sɪ na í cǝ́ mpa pa yǝ́lǝ́yǝ́na tǝ́nə̀y tǝ́ kulapəm na pa paa fɛina taa nyəm tǝ́. ¹³ Ye tampana sɪ tǝ́ ké kpaɲtɔnaa ɔ́ɛ Isə́ tǝ́ ké tǝ́ ké kpaɲtɔnaa. Ama ye tǝ́ wɛna tá ɪsɛ, mə́ tǝ́ ké tǝ́ wɛna tá ɪsɛ. ¹⁴ Pə́ taya pulv tǝ́, Kilisiti sǝ́lɔyɔv caalə́yǝ́na tá mpa tǝ́ tɛma tá taa sɪ yulv kolum sǝ́pa yǝ́laa tǝ́na tǝ́ tǝ́, na mpv ɪnɪ pə́ hólóyǝ́ ké sɪ í na paa wei pa kɛntǝ́na səm. ¹⁵ Yǝ́laa tǝ́na tǝ́ ké ɪ sǝ́pa sɪ pǝ́ hólí sɪ mpa pa wɛna pa ɪsɛ tǝ́ pá nyɪ sɪ pə́ taya pa mayamaɣa pa tǝ́ ké pa wɛɛ. Ama wei ɪ sǝ́pa na í fe pa tǝ́ tǝ́ ɪ tǝ́ ké.

¹⁶ Pə́ tǝ́ ké tu tasə̀yi yulvhuwɛɛ tǝ́nyuyv ke yem na pǝ́cǝ́ tǝ́ nyɪ yulvwɛɛtv, paa ɪsu tuu mǝ́póyǝ́ tu lakaya na tǝ́ huuki huwɛɛ ke Kilisiti tǝ́ tǝ́, kayana tu laki mpv tǝ́tǝ́. ¹⁷ Ye yulv na Kilisiti pá kɛntaa te, pə́ layasa-ɪ wɛɛtv kɔfatu ké. Wɛɛtv kɔpǝ́ntv muka yem, wɛɛtv kɔfatu layasə́na. ¹⁸ Pə́ tǝ́naya mpv Isə́ kin ke pə́ luna, na Kilisiti tǝ́ ké ɪ ciika tá na-ɪ na í tv-tuyv tǝ́mle sɪ tǝ́ la na í na yǝ́laa lɛlaa pá ciiki. ¹⁹ Pə́ taya pulv tǝ́, Kilisiti kin ke Isə́ lapə́naa na í na ɪ yǝ́laa tǝ́na pá ciiki, ɪ ta hɔv pa ɪsayatu tǝ́m tǝ́. Na taya ɪ tɔwa sɪ tǝ́ kpaalə́yi ciikuɣu tǝ́m tǝ́nɛ.

²⁰ Tə́ ké Kilisiti tǝ́mle nyə́ma sǝ́saa ké, na pə́ caya ké ɪsu Isə́ yaa-mɛ na tá nǝ́sɪ. Hai tǝ́ wiikə́na-mɛ, Kilisiti tǝ́ í yele na mə́ na Isə́ í ciiki. ²¹ ɪsayatu taa wɛɛ Kilisiti kin se, ama Isə́ pǝ́sə́na-ɪ ɪsayav ke tá tǝ́. Mpv pə́ yelina tá na Kilisiti tá kɛntoyv tǝ́, Isə́ lapa

na tə pəsı yuləpama.

6

¹ Pə təə kə tá mpa na ləə tə lakı təmlə tə, tə wiina-me sı í taa yelee na ləə hula-me ye pəele nna tə á pəsı yem. ² ləə yəğətə ı təm taa sı:

Waatə wei ma lakaya ma kəpantə tə ma nuna-η.

Yapə kuyakə wule ma səna-η.

Təə, pənentə ye pə mənə ləə kəpantə hikuyə. Saηa kə pə pəsəyi na pə ya yulə nyuyə.

³ Tu caa sı nəğəlv í footi tá təmlə, pə təə kə tu caa tə tusi nəğəlvuy paa mpi pə taa. ⁴ Ama tə húləyi pə tənə pə taa kə sı tə kə ləə təmlə nyəma. Pə təə kə tə cayana suulu kə səsəm na tə təkı konyəməη na tə we isənyəηle na laηwakəlle səsəəle taa. ⁵ Pa mərə-tə, pa tə-tuyə saləka, pa lapa na yəlaa tənə yoonə-tuyə yem yem. Tə lapa kəηkəηsi təma, tə keela tá tom, tə səpa nyəğəsi. ⁶ Tə húləyi kə sı tə kə ləə təmlə nyəma, na tá yaasi kəpaη taa na tá nyəm taa na tá suulu taa na tá kəpantə lapə taa. Na tə lapa mpə tə na ləə Feesuyə Naηηtə təη kə na tá tampana səəlvuy. ⁷ Na tá waasə tampana taa kə na ləə toma taa. Tampana təηuyə kənə-tuyə yoou wontu nti tə yoonə na tə kentiγina tá təə tə. ⁸ Pa tuyəna-tuyə pəyele pa tuyi-tuyə fəele tətə. Pa təkı-tuyə, pəyele pa saη-tə tətə. Pa nyənəyi-tuyə pəpətənaa kə, pəyele tayəle tampana yəğətəlaa. ⁹ Pa nyənəyi-tə isı mpa pa ta nyi tə pəyele tayə pa tənə pa nyəmá. Pa nyənəyi-tuyə sətəa, pəyele tá na tá isə, na í pəsəyi na í ná mpə. Pa tuyi-tuyə saləka, paa na mpə paa kuyi-tə. ¹⁰ Pa nyəηsəyi tá isə, paa na mpə laηhuləmlə taa kə tə we tam. Tə we kə isı konyəntənaa, ama tə səsəyi yəlaa pəyalə kə apititə.

Tə wε isu mpa pa fεina pulv tə, pəyele tampana təə tá wenna pə təna.

¹¹ Tá taapalaa kypama ke Kələnti, tampana ke tə heeliyi-mε, ye pa faya tá taa mεye pa makəna. ¹² Tə səəla-mεye, ama mə tá səələna tá. ¹³ Pə təə ké ma yəyətəna-mε isu piya. Nti tá huv mə təə tə mii huv mpyəy tá təə, í səəli-tuyv mpu tətə.

Ma ta nyi isənaa cəlvv

¹⁴ I taa yele na mə na mpa paa tεη pa taa na Isə tə í krenti. Pə taya mpa pə muna pə krenti mə na-wε təyələ. Pə taya pulv təə, isənaçalε kypam na isayam pu siti? Na isənaçə ilim na ahoo ká siti? ¹⁵ Isənaçə Kilisiti na lləyəv paa nuna təma? Wei í tεη í taa na Isə na wei u tεη í taa na Isə tə pa kaa we? ¹⁶ Yaa isənaçə Isə təçayalε na ma ta nyi isənaa tıη pu kaa? Pə taya pulv, tá kəna Isə weesuçv tı təçayalε. Isə maçamayaçə yəyətəna mpu si:

Maa çaya pa kiη na maa wεε pa həkv.

Maa pəsı pa Isə na paa pəsı ma yəlaa.

¹⁷ Pə təə ké Tacaə yəyətəa si:

Pə wεε sı í ká lu pa həkv

na pə yası mə na-wε.

I taa yele na asilima nyəm napəli tokina-mε.

lle má, maa mu-mε.

¹⁸ Maa pəsı mə Caa,

na mii pəsı ma pəyalaa na ma pεelaa.

Tacaə toma təna tı yəyətəna mpu.

7

¹ Ma taapalaa, taya pa yəyətə pə təna mpi pa yəyətə isəntə tə. Pə təə ké tı ləsı tá təçı mpi pu pilisi tənuyv yaa ləsaçə tə pə taa. Tə cáalı tá tı na tə pəsı Isə nyéma təkpatəa, na tə wεε í nyamnav taa ké tam.

Pəəli lanjhulvmlə

² Mə ləsası í wəe tá təə. Tə ta la nəğəlvu kavalaya nakəli, tə ta hulvsi nəğəlv, tə ta təğə nəğəlv təə. ³ Pə taya isı ma caa má kú mə təm təğə ma yəğətəyi mpv. Ama pə wəe ké isı ma tem yəğətəyv tə si tə səəla-meyə səəəm təğə pə krenta-tuyv tam, paa weesuyv taa paa səm taa. ⁴ Ma wəna naani ké mə təə ké səəəm ké, ma yəələğəna-meyə. Tá kunyəntəğəle təna taa ma wəna apalvtv ke səəəm, na ma lanjhulvmlə təəv taka.

⁵ Tə taluyv rıpúğú Masetoni tə tapasopile fei paa pəəə. Tə mayana kəkayətəm ke pə təna pə taa ké, tá na ləlaa tə sov ləpv taa ké, na nyamnav wə tá taa.

⁶ Ama İə wei ı haə apalvtv ke mpa pa apalvtv lepa tə, ı ha-tuyv apalvtv na Titv kəntə. ⁷ Na pə taya ı kəntə tike səəəna-tuyv apalvtv. Ama na isəna ı kəesa-tv si mə səəsa ını ı mayamaya ke apulvtv tə pə təə tətə. ı kəesa-tuyv isəna í nyuləyi si í na-m tə, na isəna mə isə nyənaa tə, na isəna í tanaa tətəyətəyə si ye səənav í səəna ma təə tə. Pə təə tətəğə pənentə ma lanjle hulvma səəəm tətə.

⁸ Paa maa nmaav-meyə takəlaya na ká pəsi mə lanja tə, maa təh nəəəə si ye maa nyəmə. Mpi tə ma nawa si takəlaya nke ka pəsa mə lanja ke pəəə. ⁹ Ama pənentə ma lanjle həəwa, pə taya isı ma pəsa mə lanja tə pə təə. Ama mə lanjəsəle yeluyv na í layası yaası tə pə təə ké. Pə ha İə ké mpaav ke lanjəsəle nte tə taa ké na í la ı nyəntv, haləna mpi tu lapa-mə tə pə ta ke isayətv tətə. ¹⁰ Pə taya pulv təə, lanjəsəle nte tə haa İə ké mpaav na í lakı ı nyəntv tə, tə kəhna layasuyv ké. Na layasuyv kəhna nyuyv yapv pə fei si yulv ká tə si ye maa nyəmə. Ama səm ke antulinya nyəma lanjəsəle ná kəhna. ¹¹ Lanjəsəle nte tə mayana-mə tə nte tə hana İə ké mpaav na í la ı nyəntv, na pənentə í tá na

mpi pə təmnaa tə taa? İ tá ná isəna mpi lanpəsəle yelaa na í paasəna mpi pə taa í wεε tə pə təm ke teu, na í pəsi na í lá apalaa na í keeli təm ke mə nyəəη təə. Pəwε, paa yaa mpv sı təm tənε tə ta maya-mε. Paa yaa mpyúyú nyamnav. Paa yaa mpv sı í nyuləyi sı í na-m. Paa yaa mpv sı í seesa isəle. Paa yaa mpv sı í səpa nyuyv sı í həη isayatu latu ηkraηuyv. Pə təna pə taa í hulaa ké sı í táá ná təm tənε tə taa.

¹² Maa ηmaa-mεye takəlaya tə, pə tayə wei ι lapa isayatu ntı yaa wei pa lapa-tı tə pa təə. Ama sı pə hólí İə isəntaa təkεlekele ké luvv mpi í lupa tá təə tə. ¹³ Pə təə ké mpi í lapa tə pə səssa-tayə apalətv tətə.

Pə tayə apalətv tike ke pə səssa-tv, ama waatu wei tə nawa isəna mə tənə í səssa Titv ke apalətv na ι lanle hvləmmı tə, tá lanlhvləmlε təə səsəm. ¹⁴ Ma sam-mεye isəna mpiyi ι kin tə pə ta la-m fεεle. Isəna tə heeliyi-mεye tampana ke tam tə, mpv tətəyə tə puyula-mεye Titv kin, na íle ι mayamaya ι mayanaa sı tampana ké. ¹⁵ Pə təə ké ι səəlyv ke-mε təə səsəm ke waatu wei ι təəsəyi isəna mə tənə í see yəlaa, na isəna í mv-ı na í seliyina səyəntv tə. ¹⁶ Ma lanle hvləma səsəm, pə tayə pulv, ma tεələyi mə təə ké paa mpi pə taa ké.

8

Luyu kvləmvyv hanav

¹ Təv, pənente tá taapalaa tə caakı ké sı í nyı isəna İə pεεleε təm lapa Masetoni Yesu seelaa kpeka taa tə. ² Konyəntəyələnaa mpa pa mayana Masetoni isə seelaa mpe tə pa mayasa-wεye teu ké. Paa na mpv pa lanlhvləmlε təə səsəm, haləna pa kvəpantv lapv fεi taka, pəyele pa tu ké konyəntəvnəa kutukutunaa ké. ³ Maa looliyi, isəna mpi pa pəsaa təyə pa hawa.

Haləna pa tu hawa na pə tēe isu pa pəsuyv wēe tə mēe. Pa mayamaya pa nəkəna ⁴ na pá kaana-tuyv teu si tē la suulu na tē yele na mpe pá səna tətəyɔ Iso yəlaa mpa pa wē Yuta tə. ⁵ Na tə taa huv si pu tala isəna mpi tə pə tēe mpv. Kancalaya ile Tacaa ke pa ha pa ti. Pə waalı kē Iso luyv lapa na pá ha pa təyi tá tətə. ⁶ Pə təw kē tə wiina Titv si í polo mə tē, na í lakı təmle nte i ka caalaa tə. Ulena í la na mu tēesi təmle kupante təne. ⁷ I tu wē toma ke pə təna pə taa kē, paa taa temnav ke Iso, paa yəyətəya, paa nyəm taa. Mə isəle seesuyv təm fei keesuyv. Na í tu səala-tuyv, pə təw kē tə səalaa si í hólí mə ton ke təmle kupante təne tə taa tətə.

⁸ Nti ma yəyətəyi isəntə tə pə taya kucaluyv nyəntv, ama isəna mpi ləlaa ná seesa isəle təyɔ ma heeliyi-mē, si ma naa mə səaluyv tampana. ⁹ Pə taya pulv təw, í nyəmə Tacaa Yesu Kilisiti pēele təm mēe. I ka kē ton tv kē. Ama mə təw i pəsa i təyi konyəntv, si í svsı-mēye ton na i konyəñ ηkv.

¹⁰ Pə təw ile maa keesi-mēye ma hūwēe ke təm təne tə taa na í ná. Pə wē teu si mpi í ka caala lapv ke tuu pənte tə í lakı mpv. Mēyele kancalaya nyəma mpa pa lapa tə. Na mə tu səaləna hatuu ləñ si í lakı. ¹¹ Pənentē í lakı mpv haləna í tēesi təmle təne. I tēesi-tē na luyv kuləmvuyv, isu í ka tv pə pəle na luyv kuləmvuyv tə. I lana mpi i wəna tə. ¹² Pə taya pulv təw, ye pulv í hana luyv kuləmvuyv, Iso keesəyəna mpi pəntv wəna na í la təyɔ na í mv i kucəəv, Iso kaa keesəyəna mpi pəntv feina tə.

¹³ Pə taya isu pə kpiisi-mēye ulena pə kusı ləlaa. Ama pə wēe kē si paa mpa pá wəena pəcə pəcə. ¹⁴ Pə tələnəv-mēye waatv inē tə, í pəsəyi na í səna mpa pēle pa lañaa tə. Na ye kuyan̄ku mu lañaa na pə tələna

pələ ilə, pa pəsi na pá səna-mə. Mıpıyú í ká lakı na mə təna í wəena teitei. ¹⁵ Pa ηmaa İso Təm taa ké mıpıyú sı:

Wei ı ka təssa səsəm tə pə ta kələna-ı.

Na wei ı ka təssa pəcə tə pə ta laηna-ı.

Titv na ı taapalaa

¹⁶ İso fəə, ını ı yelina na Titv lukı mıpıyú mə təə isı tá lukuyv tə. ¹⁷ İlapa nti tə sələma-ı tə na pə tu kəla mıpv te. İ seesa isəle ke səsəm, haləna ı mayamaya í tv mə te pote pələ. ¹⁸ Tə təηsa ı waalı ké tá taapalv wei Yesu seelaa kpeka təna pıyvləyi ı təmle ke Laapaalı Kıpıη təm taa tə. ¹⁹ Pələ pə paası Yesu seelaa ka ləsəna-ı sı í suki-tıyıv tá yela taa ké timpı timpı tə lakı təmle kıpıante tənəye Taca teeli təə tə. Na pə hólıyí tətəyə isəna mıpi tá luıη ná wəe sı tə səηna lələa tə.

²⁰ Tə pəkəyi na té cələyi sı tə paasıyuna liyitee səsəna ane a təm tə, nəyəlv í taa kəə na í cayanatv. ²¹ Paa Taca isentaa paa yələa kıη tə pəkəyi sı tá kıpıantv í lu təcııııı.

²² Tə tılıyi pá na tá taapalv ləlv. Tə mayasa ıleye təm payale sı tə naa ı waalı, na tam tə nawa sı ı seesa isəle ké. Ama pənente ı tv-məye naanı ke teu, ıle ı seesa isəle na pə kəlı mıpv. ²³ Ye Titv ıle ma waalı tv nté ıle, má na-ı tə lakəna təmle ke mə təə. Tá taapalaa lələa mıpa pa sı-ı tə, Yesu seelaa kpeka tilina pələ, na pələ pa lakı ké sı pá ha Kilisiti ke teeli. ²⁴ İla na pə hólı sı í səəla-wə na tımpam, ılena Yesu seelaa kpeka te a taa na á nyı sı tə sama-mə tə, pə taya yem təə se.

9

Yuta isə seelaa tem

¹ Pə taya isu maa nəki na ma ηmaa-meyε takəlaya na má heeli-meyε Isə yəlaa mpa pa we Yuta tə pa sənau təm ntəyi kəheelu. ² Ma nyəmə isəna í lakəna luγu kəlvəmyu tə mee, haləna ma sama-meyε Masetoni nyəma kiη, sɪ tá taapalaa ke Akayi tetv taa nyəsa pa təyi sənau təm taa ké tuu pənte. I seesuyv mpyəy isəle tə pə nyəmtəyi pa taa payale ké. ³ Paa na mpv ma tiliyi tá taapalaa paneyε mə te, pəcə puyvlyv mpi tə puyvla-meyε təm tənε tə taa tə, pá nana pa ise. Ma caa ké sɪ tampana pá mayana í nyəsa mə təyi teu na pə la teitei na nti maa heelaya-we tə. ⁴ Ye pə taya mpv, ma na Masetoni nyəma tə kəma na tə mayana í ta nyəsi mə ti, taya pə tv feele. Mpi tə í yelaa na tə te-me na tá taa ké teu. Na ye mə nyənte təm ilε paa yəyətəyi təle. ⁵ Ma mayasaa na ma ná sɪ pə kəla teu sɪ má wiina tá taapalaa pane na pá tee nəyə na pá polo mə te, na pá tayanəyi kucəəv kupaηku ηku í təma sɪ í ká la tə. Maa kəə na má kəη tə, pə təna pə nyəsa təkəηkəη na pə hólí sɪ luγu kəlvəmyu ke í lapənaa, pə taya kucəəlyv nakvli.

⁶ I təsi teu sɪ ye wei ɪ tuu pəcə, pəcəy ɪ ká kv, na wei í tuu səsəm, səsəm ke ɪ kəη kəm. ⁷ Ye mpv paa wei í ha isəna pə ha-ɪ tə, í taa hana wula yaa kucəəlyv. Pə taya pulv təə, wei ɪ haana laηhvlmle təyə Isə səlaa. ⁸ Na Isə wəna pəsvy sɪ í ha-meyε kupaηtv ke səsəm, pəcə í taa laη mpi mpi í nyuləyi tə. Ama í hiki, na haləna pə kaasi na í lana təma kupaηa. ⁹ Pa ηmaa Isə Təm taa sɪ:

I haa kənyəntvnaa na luγu kəlvəmyu.

I kupaηtv u təη.

¹⁰ Isə wei ɪ haa tuulu ke kətutuuum na í ha-ɪ təyənaya sɪ í təəna ɪ ti tə, Isə ɪnɪ ɪ ká ha-meyε kətutuuum təna

mpi í nyuləyi tə. İso ını, ı ká la na pə pu, na mə kúpantu huki səsəm. ¹¹ İso ká tu mə niñ taa ké isəna mpi pə wəe təyo tam na pəcə mu pəsi na í laki kúpantu ke tam. İle payale ká see İso ké í na təmle ke kucəəñ wei í laki na té pukina tə ı təə. ¹² Pə tağa pulv təə, kookalı wei í laki isəntə tə pə tağa İso yəlaa sənau təə tike. Ama pə yeki tətəyo na yəlaa see İso ké í na təmle. ¹³ Kookalı ıne ı lapv taa ké pu hólí mpi í kewa tə, na yəlaa payale ká sana İso ké isəna mpi í nunaa na í laki sı pə hólí sı í tema mə taa na Kilisiti Laapaalı Kupañ tə. Na paa sa İso tətəyo isəna mpi mə na-we na ləlaa í talvuy mə kúpam na luyv kolumvuyv tə. ¹⁴ Na paa sələməyəna-me na İso, na paa səəli-meyə səsəm ke pəlee taa pəlee nna İso lapa-me tə a təə. ¹⁵ İso fəə, nyá kucəəv fei keesuyv.

10

Pəəli təmle tampana hvlvuyv

¹ Pəəli má, ma mayamaya təkpe m ma wiikənnamə. Ma wei yəlaa yəyətəyi sı ye ma we mə kiñ ile ma we təheə. Ama ye ma fei mə kiñ ile ma apalətv kpawayale. Ma teəkəyi-meyə Kilisiti kúpantu na ı leleñ təə sı, ² í taa yele na waatv wei ma kəñ mə te tə má hólí ma apalətv. Pə tağa pulv təə, ma huv teu sı maa hólí ma apalətv ke mpa pa huv sı tə təñəyi yulohwəe ke yem tə. ³ Kúpam tə we tá yulətənvuyv taa yaa, ile pə tağa yulohwəe ke yem ké tə təñəyi na té yookina. ⁴ Ama yoou wontu nti tá yoona tə tə ta ke nti antulinya ıne ı yəlaa yoona tə. İso yoou wontu nti tə pəsəyi na té wakəli təcəəsəle toñ nyənte təyo tə yoona. Tə wakələyi pəpətv ləmayasəe. ⁵ Tə kpeəsəyəna pa təna mpa pa laki kalampaañı na pá

kayatəxi si pá taa nyi Iso tə pa hɔwɛɛ. Tə keɛ yəlaa hɔwɛɛ təna na toŋ na tətə tɔyi Kilisiti tətə si pá nuna-i. ⁶Ye mu kəma na í la na pə ná si í nuna təkpaataa, ɔlɛ pə kaasa mpa pa təna na paa caaki nunav tətə tá sətɔlv puwa si tətə hə pa ŋkpaŋŋ.

⁷Paa mpi, pə tənɔyɔ tətə ké mə nyənəyənə. Ye yɔlv nəyɔlv i tɛŋ i taa si Kilisiti tənna-i, pɔntv í mayasi teu na í ná si Kilisiti ti tá tətəyɔ, isu i ti unɔ tə. ⁸Pə taya pɔlv tətə, paa ma sama ma ti na səsəntv nti Taca ha-tv tə, fɛɛɛ u kpa-m se. Pə ha-tɔyɔ səsəntv ntəxi si pə la na í tɛ mə taa na Iso ké səsəm. Ama pə taya si pə wakəli-mɛ. ⁹Ma ŋmaakɔyɔ ma takəlasɔ tə, maa pɛkəxi si má kɛɛti mə pɔntv se. ¹⁰Nti yəlaa yəyətəxi təyɔlɛ si: Pətə takəlasɔ taa təm wɛ toŋ na apalv tə ké. Ama waatv wei i mayamaya i wɛ tá hɛkv tə i wɛɛ ké təhɛɛ na i yəyətaya wɛ konyəŋ. ¹¹Ye wei i yəyətəxi mpv pɔntv í nyi teu si nti tə ŋmaa tá takəlasɔ taa ké waatv wei tə fɛi mə kiŋ na nti tu la waatv wei tu wɛɛ mə kiŋ tə, pə kaa wɛɛ ŋkaŋka se.

¹²Tə kaa nəkɔ na tətə kɛɛna yaa tətə mayasi tá ti na lɛlaa mpa pa makɔ pa laŋa taa si pa ké pɔlv tə. Pa ké ɔwɛɛŋ ké, na pa mayamaya pa caana pa kumayasɔyɔ ŋku paa mayasəna pa ti tə, na pa taa pa tike ke pa kɛɛsəyənə təma. ¹³Ye tá, tá kaa pəsɔ na tətə sa tá ti na pə tɛɛ caasa. Ama tə saŋ tá ti na pə kɛɛsəna təmɛ nte Iso tv-tv tə tətə tənaya. Iso hana-tɔyɔ mpaav si tətə tala mə tɛ. ¹⁴Isəna pa suna-tv tə tu ŋmaana pə tətə, ye tətə kə mə tɛ ɔlɛ mpɔyɔlɛ. Ama tətə tala mə tɛyɛ teu na tətə heeli-mɛyɛ Kilisiti təm Laapaali Kɔpaŋ. ¹⁵Pə tətə ké tu ŋmaana isəna pa suna-tv tə pə tətə. Tu saŋ tá ti na lɛlaa lapa təma nna tə. Ama tə caa ké si mə taa tɛmnav ke Iso í sətəsi, ɔlɛna tətə pəsɔ na tətə la təmɛ

nte tə kəla ləŋ nyəntə təcəyəcəyə təyə mə həkv, na tə taa ηmaana isəna İso su-tv tə pə tə. ¹⁶ Pə waalı ilə tə pəsəyi tə yeləna Laapaalı Kupaŋ ke tetənaa mpa pa we mə te lələ tə pa taa, na tə taa sa tá ti na nti ləlaa tēma lapv ke pa tēma taa tə.

¹⁷ Pa ηmaa İso Təm taa sı: Ye wei í caa í sa í ti, pəntv í sa í ti na nti Tacaalapa tə. ¹⁸ Kupaam, pə taya yəlv wei í nyənəyi í ti isu í ké pəlv tə iní í sam yana. Ama wei í tə Tacaalapa yəyətəyi kupaantv təyə.

11

Mpa pa yaa pa təyi tillaa ke yem tə

¹ Ma kooliyi ké sı isəwəe í tu nyəni-m pəcəyə kpaŋtv. Pə we mpv məe, í nyənəyi-m mpv. ² Ma wəna isesəemle ke mə təm taa ké, ilə İso tūna-m isesəemle nte. Pə taya pəlv tə, í wəe ké isu pələ wei í ta nyəntə apəlv ke paa pəcə na má tə sı apəlv kəlvəm koŋ ke maa ha-ı tə, apəlv inəyəle Kilisiti. ³ Ama ma nyaŋ ké sı pə taa kə na mə layətv saalı na í lə mə na Kilisiti í kpaŋtvə tam na pə we teu ke isəna mpi tə. Na pə kə pə lá isu İfa ka yeluyə na təm mapı-ı pəpətv təm ke í nəyə taa na í tolisi-ı tə. ⁴ Pə taya pəlv, í tēma mə taa sı nəyəlv í kə í kpaalı-məyē nyəntə Yesu nəyəlv í təm na pə tá kəna Yesu wei í təm tá kpaala-mə tə. Na í taŋaa tətəyətəyē sı í muyi nyəntə feesuyə nakvli kv təm na pə tá kəna İso Feesuyə ηku kv təm tə heela-mə tə, na nyəntə Laapaalı nəyəlv na pə tá kəna Laapaalı Kupaŋ wei tə heela-mə tə.

⁵ Ma ta hūv sı mə nyəntə tillaa taa səsaa mpe pa tēe-m pəlv taa se. ⁶ Ama pə pəsəyi pə wəe yəyətəyā wawawa wei ma ta nyi tə. Təfə pa ta kəli-m nyəm.

Tə hula-meyə rıprıyú təceicei ké paa mpi pə taa ké na paa timpi.

⁷ Waatu wei ma kraalaya-meyə İso Laapaalı Kupaŋ tə, faalaa ke ma kraalaya. Ma paa ma təyi rıprıyú sı pə kusi-me. Yaa ma lapa mpv tə kawalaya nté? ⁸ Ma tisaa sı Yesu seelaa kpeka lenna í feləyi-m, ıle pə we İsu ma hulusa aleyele na má səna-me. ⁹ Waatu wei maa we mə te na konyəŋ wəna-m tə ma ta sukı mə taa nəxələyü səyəla. Pə tağa pəlv, tá taapalaa mpa pa luna Masetoni tə pa kəna-m pə təna mpi pə laŋa-m tə. Ma təka ma təyi sı pə taa kəə na má sukı mə taa nəxələyü səyəla. Na mpv ınəyi maa təkəyi ma təyi tam. ¹⁰ Na Kilisiti tampana nna ma təka isəntə tə ma kaa yeke mpi ma yələyəna isəntə təyö yələnav ke Akayi tetü təna taa. ¹¹ Pepe yelina na ma yəyətəyi mpv? Ma ta səli-me tə pə təə yaa? İso nyəmə teu sı ma səla-me.

¹² İsu ma lakuyü pənentə tə rıprıyú maa lakı, ılena má læsi mpa pa həŋ pa ti na pá təŋ sı tá na-we tə kaa təmlə təyö pə taa. ¹³ Yələa mpe pá ké tillaa pəpətvnaa ké. Pa looliyi nti pa lakı tə tə taa na pá cesəyəna pa ti İsu Kilisiti tillaa. ¹⁴ Na təle tə fei piti mee, rıprıyú Satanı mayamağa ná cesəyəna ı ti İsu isətaa tillu kupaŋ nəxələ. ¹⁵ Ye mpv pə fei piti sı ı təmlə nyəma í cesəna pa ti İsu siyisuyu lataa. Ama te, pu te na pə felı-weyeyə mpi pa lakı tə.

Pəəli konyəntəyələ ke İso təmlə təə

¹⁶ Ma təəyi-təyi yəyətəyü ké, nəxələv í taa nyəni-m İsu ma ké kraŋtv. Yaa ye í tu nyənəyi-m kraŋtv ntə, í yaa-m kraŋtv, ılena pəcə má pəsi na má sa ma təyi pəcə tətə. ¹⁷ Nti ma yəyətəyi isəntə tə pə tağa ntəyi Tacaaluyü wee sı má sa ma ti ını. Ma yəyətəyi ké İsu

kpaŋtv. ¹⁸ Pə taɣa pʊlv təɔ, timpi yəlaa ləlaa saŋ pa ti na yʊlvhʊwɛɛ kɛ yem tə, ɪsu ma sama ma ti tətə mɛɛ. ¹⁹ Mɛ mpa mɛ mə na mə ɪsɛ tə, paə pa ta tu sələmimɛ sɪ ɪ mʊ kpaŋtvnaa, ɪ mʊɣi-wɛɣɛ. ²⁰ ɪ yɛlaa kɛ sɪ pá pəsi-mɛɣɛ yomaa, sɪ pá təkəna-mɛ, sɪ pá puɣusiɣimɛ, sɪ pá kpaaki mə təɔ na pá fɛləɣɪ, sɪ pá makɪ mə nəɔsɪ. ²¹ Tá ɪcantv təɔ kɛ tá taa la mpu. Pə wɛ fɛɛɛ sɪ má yəɣətəɣɪ mpu.

Paə na mpu tə, ye nəɣəlv makɪ kaŋkante sɪ ɪ wɛna mpi ɪ ká saŋna ɪ ti tə, ma pəsəɣɪ na maa má kaŋkante tətə mɛɛ. Ma yəɣətəɣɪ kɛ ɪsu ma sʊv kpaŋtv. ²² Ntəŋ pa kɛ Hɛpəla nyəma yaa? Na má tətəɣə te. Ntəŋ pa kɛ ɪsɛɣɛli nyəma yaa? Na má tətəɣə te. Ntəŋ pa kɛ Apələham piya yaa? Na má tətəɣə. ²³ Ntəŋ pa kɛ Kilisiti təmlɛ nyəma yaa? Má kɛ Kilisiti təmlɛ tv na pə kəli-wɛ. Ma lapa təmlɛ na pə kəli-wɛ. Pa təkam təm paɣalɛ na pə kəli-wɛ. Pa mapam na pə kəli-wɛ, səm nəɣə taa kɛ ma wɛ tam. ²⁴ Təm kakpasɪ kɛ Yuta nyəma mapam akpatɛɛ pəɣələɣafɛɪ nʊlɛ nʊlɛ. ²⁵ Lom nyəma ná mapam təm tooso, pa yaɣa-m pɛɛ kɛ təm kʊlv m sɪ pa kʊɣv-m. Təm tooso kɛ lʊm lipa kpuləŋ wei ɪ taa ma wɛɛ tə, ma ɔaɣa ilim kʊlv məm na ahoɔ kʊlv mɛɛ kɛ tɛŋku taa. ²⁶ Ma ɔəv katatələɣa taa, pusi na ŋmulaa niŋ taa kɛ ma wɛɛ. Səm nəɣə taa kɛ ma wɛ ma Yuta nyəma maɣamaya hɛkv taa, na səm nəɣə taa kɛ ma wɛ kpaɪ nyəma tɛ. Na səm nəɣə taa kɛ ma wɛ aɔalɛ taa, na səm nəɣə taa kɛ ma wɛ wʊlaya tɛtv taa. Na səm nəɣə taa kɛ ma wɛ tɛŋku taa. Na səm nəɣə taa kɛ ma wɛ tá taapalaa kʊvɛsaa kiŋ. ²⁷ Pa yaa sɪ kaŋkaŋsi təma na wahaɫanaa səsaa tə, má nana. Təm paɣalɛ kɛ maa kpətəɣɪ ɪsɛɛ. Nyəɣəsɪ na lʊkətv tə, paə pəsəɣɪ. Ma kpisa kʊtəɣəv təɣəv kɛ wulee wulee.

Ma təğə wahala na watu, paa wontuyu kvtakuyu ma feina. ²⁸ Na pə ti kaasa mpi tə, maa yəğətəyi pə təm. Yesu seela kpeka təna təm nəyəsee ná kuyu-m paa kuyankuyu. ²⁹ Ye yulə nəğəlv lapa icam, má laki icam tətəğə. Ye pə tə nəğəlv ke isayatu lapu, pə wuki-m ké təsəηη.

³⁰ Ye pə wəe si má sa ma təğəlv, ma icantu ma icantu cəlvə maa saηna ma ti. ³¹ Taca Yesu Caa Iso nyəmə si maa looliyi. Inəyi paa saη tam. ³² Maa wə Tamasi tə, wulav səsə Aletasi su kufənee wei ke təna tə i su tanlaa ke kolunə ηka ka cəəna icate tə ka nəğə si pá kpa-m. ³³ Ama pa tə-m sətəkv səsəəv taa na pá tisi-m na icate kolunə ηke ka pətote. Mpu pə yelina na má fiti i nin taa.

12

Mpi mpi pə hula Pəəli na í ná tə

¹ Paa ti sam fei teu tə, isu ma sama ma ti. Pə lapa-m isu toosee taka na má ná mpi mpi na mpi Taca kulaa na í hólí-m tə, maa yəğətəyi pə təm ke pənentə. ² Ma nyəmə isə seelv nəğəlv, pusi lapa naanəwa na liyiti kəlv pə kpaasuyu-i hatuu isətəaa tə. Ma ta nyi si pə kpaasa-i tampana yaa pə lapa-i isu toosee taka ké kulapv tə. Ama Iso tike nyəmna. ³ Ma nyəmə si kəpam pə kpaasa yulə inəyi hatuu aləsanna taa. Ma tasəyi yəğətuyu si ma ta nyi si tampana pə kpaasa-i yaa pə lapa-i toosee taka ké kulapv tə. Ama Iso tike nyəmna. ⁴ Na í nu pa yəğətəya tənəya təmnaa mpa yulə kaa pəsi na í yəğətəyi tə, na pə ta tu hav yulə pəyəya si ká yəğətəyi tə. ⁵ Yulə inə maa sam-i, ilə ma mayaməya ma kaa sa ma ti se. Ye pə wə sam, ma icantu kinj ke maa sana ma ti. ⁶ Ye ma ti sam ke maa pəkəya ma

taa la kraŋtu se. Pə taya pulv tɔɔ, tampana ke maa heelaya tɔ se. Ama ma kra ma tɔɣi na ma ti sam, maa caa si nɔɣɔlv í nyəni-m si ma ké pulv na pɔ kəli isəna mpi í naaki na í nukɩ si ma laki tɔ.

⁷ Pə tɔ-m ma tɔnɔɣv taa ké kɔtɔŋ kuwəwɩw si ma taa saŋ ma ti si maya pə kula sɔsɔɔntv na pɔ hólí. Ilɛ kɔtɔŋ ŋkv ku wɛ ké isu Satanɩ tillu wei ɩ tilaa tɔ si í kaɣati-m na má taa sa ma ti tɔ. ⁸ Tɔm tooso ké ma səlɛma Taca ke kɔtɔŋ kɔnɛ kv tɔɔ si í waasi-m-kv. ⁹ Ama ɩ cɔ-m si ɩ pɛɛɛɛ paasi, pulv ta kaasi si í tasa-m lapv, si pə taya pulv tɔɔ, ma ɩcantv taa ké ɩnɩ ɩ toma ná naa teu. Ye mpv ma ɩcantv ke maa sana ma ti na Kilisiti toma kenti ma tɔɔ. ¹⁰ Pə tɔɔ ké ɩcantv na kɔtɔvŋ na isənyəŋlɛ na wahalanaa na laŋwakəllɛ sɔsɔɔɛ, pə təna mpi ma naa isəntɔɣɔ Kilisiti tɔɔ tɔ ma mɔɣəlɔɣəna-wəɣi. Pə taya pulv tɔɔ, ma ké ɩcam ilɛ ma tɔŋ taa tɔŋ nté təna.

Kɔlenti nyáma tɔm caalɔɣv ke Pɔɔli

¹¹ Ma yɔɣɔtɔɣi ké isu ma svv kraŋɔɣv, ilɛ mə yelina na má yɔɣɔtɔɣi mpv. Pu mvna isu mu sɛenna ma tɔɔ. Mpi tɔ, paa ma ta ke pulv tɔ mə nyente tillaa sɔsaa mpe pa ta tɛɛ-m pulv. ¹² Pə lapa təma wena a hólɔɣí si ma ké tillu tɔɣɔ mə hekv taa na suulu sɔsɔ mɛɛ. Sɔɣɔntv təma na Isɔ kəkəlv nyəm na piti təma ke a lapənaa. ¹³ Nti tɔ taa ké pa ta la-mɛ isu pa lakɔɣv Yesu sɛɛlaa kpeka lenna tɔ ye pə taya tɔkɔɣv mpi mə ta tɔki-m tɔ pə paasi? Ma tɔm sɔpəna-mɛɣɛ tənɛ ɩnɩ tɔ taa.

¹⁴ Ma nyɔsəɣi ma ti si ma kəŋ mə tɛɣɛ tɔm tooso nyəm, ilɛ maa caa si í tɔki-m se. Mə mayamaya ke ma caa pə taya mə liyitee. Pə taya piya caləsəɣəna liyitee si si tɔɔ si caanaa. Ama caanaa caləsəɣəna liyitee si pa tɔɔna pa piya. ¹⁵ Ye ma ma laŋholumlɛ nté si má

təγə mə təə kə pə tənə m̄pi ma wənə tə, paa ma ti má kv na pə səna-mε. Ye máá səəla-mεγε ḡp̄yú teu ɫε, mu məηna maya səəlv̄ȳ ke pəcə?

¹⁶ ɪ nyəmə teu si ma ta musəna-mε. Ama lelaa ná tɛna-ti si acilayav̄ ke ma lapənaa na má nyi-mεγε katəs̄i na pəpətv̄naa na má kra-mε. ¹⁷ Mpa ma tila mə kin̄ tə pa taa nəγəlv̄ lapa na má təγə mə təə? ¹⁸ Ma wiina Titv̄ si í polo mə tɛ na ma tən̄sa ɪ waalı kə tá taapav̄ ɫε. Yaa í caa í tə si Titv̄ təγəna mə təə kə? Pə taya ma yaasi na ma ɪkpatε ke Titv̄ tən̄aa?

¹⁹ Ntanyi pə krayav̄ waav̄ nəγəlv̄ tə ɪ hv̄v̄ keɫε si tə pɛkəγi si t̄ keɫi tá nyóη̄ təə. Aai pə taya mpv̄. ɪsəna Kilisiti caaki tə ḡp̄yú tə yəγətəγi ɪsə ɪsentaa. Tá taapalaa kv̄pama tə heeliγi-mεγε pə tən̄aya ḡp̄yú si í p̄lv̄ ləlv̄. ²⁰ Ma nyan̄ si ye ma kəma na má tala mə tɛ má taa mayana-mεγε nti maa caa tə tə taa, na mu taa na nti mu caa təγə ma kin̄. Ma nyan̄ kə si pə taa kəə na yoou, na ɪsəseɫε, na p̄ááná, na kəlv̄ȳ pɛkəȳv̄, na kv̄tv̄v̄η, na yəγətaya kv̄ai nyəηka, na ɪsəcau, na liγituȳu pə wεε. ²¹ Ma nyan̄ kə si má tala mə kin̄ ma ɪsə í taa pasə-m mə ɪsentaa na má kəə na má wii yəlaa payale mpa pa lapa ɪsayatv̄naa ke tuu ləη, na pá tá yeɫe tetelakasi, na asilima, na yaasi ɪsayav̄ wei paa təkaa tə pa təə.

13

Kantəkaya kv̄kpaalətv̄ na sɛətv̄

¹ Təm tooso nyəm nté ma caa kəntε ke mə tɛ tə. Aseeta nyéma naale yaa tooso ká hv̄ləna təmnaa tənə mpa pa wεε tə pa tampana na p̄c̄c̄. Pa ηmaa ḡp̄yú ɪsə Təm taa kə. ² Ma kraaləγi tuu mpa paa lapa ɪsayav̄ tə na lelaa si ye ma kəma na má kəə si

ma naa-me, ma kaa wii nəyɔlv pətətəle. Maa kəma təm naale nyəm tə ma təma-meyə kpaalvɔv ke mpv. Pənente ma fei mə kinj ile ma tasəyi-meyə kpaalvɔv. ³ Ntəŋ í caa í ná sɪ Kilisiti toŋ ke ma yəɣətəyənə yaa pə taya Kilisiti toŋ yaa? Ɔ ká ná mee. Kilisiti u hólóyí icantv natələyi mə təm taa se. Ama toma ke ɪ hólóyí mə hekv. ⁴ Paa na mpv ɪ icantv təw kə pa kama-ɪ səm tesika təw. Ama ɪ wənə ɪ weesuyv ke Iso toma taa. Tá na-ɪ tə krentaa kə, na tə kə acamaa tətəyɔ. Ama yaasi wei tə lakəna mə kinj tə pə hólóyí kə sɪ tá na-ɪ tə wənə weesuyv ke Iso toma təw.

⁵ Ɔ mayasɪ mə mayamaya mə tɪ na í feŋ mə tɪ na í ná sɪ í təkə Isəsəele mpaav yaa í tá təkɪ. Ntəŋ í nyəmá teu sɪ Kilisiti wə mə kinj na? Təw, í temna Iso na mə taa tə, ye í pəsaa na í hólí tampana ke mpv ile, mpvɔvle. ⁶ Ma hɔv sɪ í nyəmá teu sɪ tá kinj, tə pəsəyi na tə hólí mpv mee. ⁷ Iso kə tə sələməyi sɪ í yele na í taa la kawalaya nakəli. Tu caa sɪ tə hólí tənə tə taa kə mpi tə pəsəyi tə, paa pɪ lu sɪ pəsuyv ke tu pəsəyi, kɔpantv ke tə caa mu laki. ⁸ Pə taya pulv təw, tə kaa pəsɪ na tə lu Iso tampana waali. Iso tampana anəyi tu lana. ⁹ Tá kev acamaa na mu kə toŋtonaa tə, tá laŋa hɔlvmaa kə. Pə təw tətəyɔ tə sələməyi sɪ í la kɔpantv ke teu. ¹⁰ Mpi pə təw ma wə-me na poolvŋ na ma ŋmaa-meyə takəlaya təyɔle sɪ waatv wei maa kəw mə kinj tə ma taa lana-me na toŋ ke toma nna Tacaa ha-m tə. Pə ha-m toma anəyi sɪ pə la na í polo ləlv, pə ta ha-m-yə sɪ pə wakəli-me.

¹¹ Pənente ma taapalaa pə lapa wulee. Ɔ lv sɪ í té teu. Ɔ səsəyi təmaya apalvtv. Ɔ wəe nəyɔ kɔlvmaya, na í wəe təma na lelenj. Iso wei ɪ sələyi na í ha alaaŋəya tə í wəe mə kinj.

¹² Ɔ sɛ təmaya teu na í leli.

Isò yàlaa tònà sèè-mè.

¹³ Tàcaà Yesu Kilisiti pèèlèè na Isò sàòluyù na krentuyù ìku Feesuyù Nànḡtu kòḡna tò pḡ wèè mò tònà mò kíḡ.

PIPI LI USO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377